

fortsat Forhandling vil kunne komme noget ud af det foreliggende Forslag, da jeg tvivler om — og det er man berettiget til efter de Udtalelser, som ere faldne under Forhandlingen i det andet Ting — at Folketinget vil gaa med til at forandre Valgmaaden til Byraadet, medens jeg tvivler lige saa meget om, at man fra Regeringens og Landstingets Side vil indgaa paa uden videre, at lade den kongevalgte Borgmester falde bort uden at sætte Noget i Stedet, som opvejer ham. Skønt der altsaa, som sagt, ikke efter min Opfattelse er megen Udsigt til, at der kommer noget ud af Lovforslaget, skal jeg dog for mit Vedkommende ikke have noget imod, at det behandles videre i et Udvalg, som den foregaaende ærede Taler omtalte, at han vilde foreslaa det henvist til.

Berthelsen: Ja, naar jeg har forlangt Ordet i denne Sag, ville mine Udtalelser vistnok gaa i en noget anden Retning end de to ærede foregaaende Taleres. Jeg er ikke enig med d'Herrer i den Mistillid — kan man vel gerne sige — der i disse Udtalelser vises den almindelige Vælgerklasse. Naar der er henvist til den Resolution, som er vedtagen paa Købstadforeningens Delegeretmøde forrige Aar, saa mener jeg, at deri er der egentlig sagt, at det er ganske naturligt, at Byraadenes Formand vælges af Byraadene og ikke som nu udnævnes af Kongen. Jeg mener, at dette i mange Henseender er uheldigt, og at det ikke alene er uheldigt for de forskellige Kommuner, men jeg tror, at der adskillige Steder er Tilfælde, hvor det ogsaa er lidet behageligt for vedkommende Borgmestersely. Thi naar man ser hen til den Forandring, der fra Købstadkommunallovens Ikrafttræden, altsaa fra 1868, til de sidste Aar er sket med Hensyn til Skatteydernes Opmærksomhed for og Deltagelse i Valgene, maa man jo have lagt Mærke til, at den Forandring, der er sket, er saa enorm, at man ogsaa maa sige, at Interessen og det dermed følgende Ansvar over for, hvad der sker i Byraadene, vistnok er stegen i lige saa høj Grad. Og netop i disse Dage synes jeg, at der er særlig Grund til at lægge Mærke til de Valg, som foregaa i de forskellige Byer rundt omkring. Det viser sig, at der i enkelte Byer afgives et Antal Stemmer af ca. 90 pCt. af Vælgerne, hvorimod der kun bliver 10 pCt. hjemme. Jeg antager — uden at jeg dog for Øjeblikket har noget Bevis derfor paa rede Haand — at Forholdet kan have været omtrent det omvendte i tidligere Tid, at

det kun var 10 pCt., der deltog i Valgene, mens 90 pCt. blev hjemme. Jeg synes, at den Interesse, som altsaa udvises for den kommunale Styrelse og Ledelse, maa være tilstrækkelig Grund til, at Byraadene ogsaa faa Ret til selv at vælge deres Formand. Jeg er jo bedst kendt med Forholdene i de større Byer, idet jeg har haft en Del med kommunale Sager at bestille i en saadan, da jeg i de sidste 6 Aar har været Byraadsmedlem i Aalborg. Der har der i de sidste 20 Aar været 4 Borgmestre, i alt Fald have vi nu den 4de, og jeg tror, at de fleste af d'Herrer, som have haft med kommunale Sager at bestille, enten det nu har været som Byraadsmedlemmer, som Sogneraadsmedlemmer eller som Aamtsraadsmedlemmer ville indrømme, at i de første Aaringer en Mand kommer til at beskæftige sig med kommunale Sager, er han noget fremmed for det, og skønt han maaske i den Kommune, hvorfra han kommer, i en Aarrække har været godt kendt med de forskellige tilstedeværende Forhold, vil han alligevel være en Del fremmed for de Sager, han kommer til at beskæftige sig med, indtil han har siddet der i nogle Aar. Jeg tror, at man med Føje kan sige, at kongevalgte Borgmestre, som i alt Fald for de større Byers Vedkommende kommer fra et ministerielt Kontor, maa siges at være i betydelig Grad fremmed for de stedlige og lokale Forhold, og jeg tror, at vi let kunne blive enige om, at det mange Gange ved de Dispositioner, som absolut maa træffes af Borgmesteren, vil være uheldigt, at den Mand, som staar i Spidsen for en Kommunes Styrelse, ikke har tilstrækkelig lokalt Kendskab. I alt Fald anser jeg det for at være uheldigt, og jeg tror ikke, at det vil være saa forfærdelig vanskeligt at bevise, at Borgmestre ogsaa i flere Tilfælde kunne siges selv at være komne i en noget pinlig Situation ved at skulle afgive Erklæringer som Byraadenes Formænd og Borgmestre over Ting, hvortil de ikk have tilstrækkelig lokalt Kendskab, og dette kan en saadan Mand umulig have — al mulig Agtelse og Respekt i øvrigt for ham.

Det, som der her særlig tages Sigte paa, og som ogsaa kom frem i den Udvalgsbetænkning, som blev afgiven til Landstinget, da Sagen sidst var for, er, at man siger, at der maa tages Hensyn til, hvad Købstæderne selv sige om den Sag. Fra begge de foregaaende Talere er der henvist til den paa Købstadforeningernes Delegeretmøde vedtagne Resolution. Jeg mener nu, hvad jeg for øvrigt har haft Lej-